

Argentum-saken: Statens best betalte menn

Redaksjon: Bergens Tidende

Journalister:

Kyrre Kjellevold - kyrre.kjellevold@schibsted.com - 41242602

Tron Strand - tron.strand@bt.no - 91328863

Anne Rokkan - 90510031

Reportasjeledelse:

Eystein Røssum - eystein.rossum@bt.no - 97521885

Takk til:

Endre Lilletvedt, Alice Bratshaug, Paul S. Amundsen, Marit Holm, Torunn Aarøy, Trond Olav Skrunes og Eystein Røssum for reportasjeledelse, bidrag og støtte i arbeidet.

Publisert:

Fra 24.05.2022 til d.d.

Kontaktperson:

Kyrre Kjellevold

Innholdsfortegnelse

Innledning	1
1. Bakgrunn	1
1.2 Slik fungerte Bradbenken-ordningen	3
2. Slik utførte vi dataanalysen	4
2.1 Hvorfor var dataanalyse overhodet nødvendig?	4
2.2 Hva visste vi om avtalen som lå til grunn?	4
2.3 Slik beregnet vi utbyttestrømmen	5
2.4 Hvor mye har de nåværende ansatte investert i ordningen?	6
3. Skatteregningen	7
4. Hvordan visualisere funnene?	8
5. Avslutning	10
6. Vedlegg	
6.1 Publikasjonsliste	
6.2 Utklipp fra Næringsliven til Bergens Tidende	
6.2.1 Støre om utbytteordning: - Hører ikke hjemme noe sted (25.05.2022):	
6.2.2 Disse skal rydde opp i Argentum (21.06.2022):	
6.2.3 Argentum godkjente offentliggjøring av sammendrag (08.07.2022):	
6.3 Utdrag fra vedtekter, fotnoter o.l	
6.3.1 Utdrag fra vedtektene i stiftelsesdokumentet til Bradbenken Partner AS	

Innledning

7. juni i år kunne Bergens Tidende skrive at næringsminister Jan Christian Vestre ville kaste nesten hele styret i det helstatlige investeringsselskapet Argentum. En av dem var styreleder Kjell Martin Grimeland. Vel en uke senere varslet Argentum at selskapets administrerende direktør, Joachim Høegh-Krohn ville gå av. Dette skjedde etter at Bergens Tidende i flere måneder hadde gransket Argentums utbetalinger av godtgjørelser til de ledende ansatte, og publisert en rekke artikler om våre funn.

Alle norske regjeringer har de to siste tiårene blitt kritisert for at ledere i hel- og deleide statlige selskaper har fått stadig økte lønninger og bonuser. Vekslende regjeringer har varslet at de ville forsøke å få lønnsгалoppen under kontroll. Siden 2002 i, og i alle etterfølgende eierskapsmeldinger, har ulike regjeringer understreket at statlige lederlønninger skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende. Dette har Stortinget, hver eneste gang, sluttet seg til. På samme måte er en moderat lederlønnsutvikling holdt oppe som en viktig målsetting i Statens årlige eierberetninger, i alle fall siden 2002 - altså i over 20 år.

Den 24. mai kunne BT publisere at Joachim Høegh-Krohn hadde mottatt utbetalinger på over 135 millioner kroner siden 2006. Det gjør ham utvilsomt til Statens best betalte leder gjennom tidene. Vi kunne senere avsløre at han bare har betalt noen få hundre tusen kroner i skatt av millionutbyttene sine, og at også en rekke av hans nærmeste medarbeidere har hentet ut store utbytter fra det statlige selskapets insentivordning. BTs artikkelserie utløste en skarp politisk debatt både om lederlønninger og hvordan Staten har skjøttet sitt eierskap, og Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite har stilt regjeringen en rekke spørsmål.

I bunnen av BTs avsløringer ligger et stort data-arbeid, der regnskaper, årsmeldinger, protokoller fra generalforsamlinger, vedtekter, vedteksendringer, skattelister og aksjonærregistre er saumfart, satt sammen og analysert på nye måter. Også arbeidet med å visualisere og forståeliggjøre våre funn har vært omfattende og krevende.

De datatekniske metodene og dataverktøyene vi har benyttet oss av har vært tradisjonelle, med Google regneark og BTs standard-grafikkverktøy Datawrapper som de to viktigste, og arbeidet er utført av journalister uten spesiell datateknisk kompetanse. Det viser at fremragende og skarp datajournalistikk i dag ikke nødvendigvis krever egne utviklere eller dedikerte datajournalister.

1. Bakgrunn

Den årlige offentliggjøringen av ligningstall er en anledning til å se nærmere på dem som tjener mye i samfunnet. Det var også bakgrunnen for at Bergens Tidende ville undersøke

økonomien til Joachim Høegh-Krohn og det statlige selskapet han leder. Han ønsket ikke å møte oss for å svare på våre spørsmål.

At Argentum hadde høye lønninger, bonuser og en gunstig insentivordning var kjent. I 2011 hadde VG flere artikler om dette. Siden har også finansbladet Kapital skrevet om temaet. Vi vurderte derfor tidlig hva som måtte til for å kunne rettferdiggjøre et omfattende graveprosjekt. Konklusjonen var at vi måtte gå grundig til verks og se på hva samlet lønn, utbetalt bonus og insentivordningen, gjennom selskapet Bradbenken Partner AS, hadde gitt de ledende ansatte fra Høegh-Krohn ble ansatt i 2006 og til i dag.

Vi gjennomførte et omfattende søk etter dokumenter i departementenes journaler. Gjennom dette måtte vi konstatere at Næringsdepartementet systematisk praktiserer noe Riksrevisjonen ved flere anledninger har kritisert forvaltningen for; blending - eller at et dokumentets innhold skjules bak intetsigende titler i journalen. I dette tilfellet skjedde det typisk med ord som "eierskapssak". Vi måtte derfor be om innsyn i en stor mengde dokumenter, for å forsøke å finne de mest relevante. Men offentlighetsloven hjalp oss ikke. Departementet avslo innsyn i alt som ikke tidligere var offentliggjort i Brønnøysundregistrene eller andre steder. Lovens §23, fjerde ledd innebærer at staten, i praktiseringen av rollen som eier, *kan* unnta dokumenter fra offentlighet. Vår erfaring er at departementet praktiserer dette som en skal-regel.

Dette, sammen med at verken departement, styreleder eller selskapets ledelse, ønsket å snakke direkte med oss, gjorde at vi fikk minimal drahjelp gjennom dokumenter og intervjuer. Vi måtte derfor stole på vår egen analysekraft for å trenge til bunns i sakens mange detaljer.

Noen av de mest sentrale spørsmålene vi stilte oss var:

- Hvor mye har Høegh-Krohn fått utbetalt fra Bradbenken-ordningen siden han ble ansatt 2006?
- Hvor mye har han selv investert i Bradbenken-ordningen i samme periode?
- Hvor mye har andre ledende ansatte investert og mottatt fra Bradbenken-ordningen?
- Hvordan er utbetalingen til Argentums ledelse sammenlignet med andre statlige og skandinaviske investeringsselskap?
- Hvor mye har staten gjennom Argentum investert i Bradbenken-ordningen og fått i avkastning i samme periode?
- Hvor mye har Høegh-Krohn betalt i skatt av utbetalingene fra Bradbenken-ordningen?
- Hva ville Høegh-Krohn ha betalt i skatt hvis utbetalingene ikke hadde kommet inn under fritaksmetoden?

For å finne svarene måtte vi basere oss på en rekke ulike datakilder og egne beregninger utført i Microsoft Excel/Google Sheets. Datakildene var også sentrale i det omfattende kontrollarbeidet vi måtte gjøre for å sikre påliteligheten til egne beregninger.

Datakildene i dette prosjektet var i hovedsak:

- Regnskapene til Argentum, Bradbenken Partner og de ansattes investeringsselskaper.
- Årsrapportene til andre norske og skandinaviske investeringsselskap
- Selskapsvedtekter og generalforsamlingsprotokoller
- Skattelister
- Aksjonærregistre

Et grep vi valgte å ta, var å sende detaljerte oversikter over våre økonomiske beregninger til både Næringsdepartement og Argentum, for å være transparente og gi dem muligheten til å kommentere også detaljer i våre beregninger og analyser.

1.2 Slik fungerte Bradbenken-ordningen

Bradbenken-ordningen var en insentivordning som kom på plass i forbindelse med opprettelsen av Argentum i 2003. Hensikten var å motivere ledelsen til å yte best mulig.

Man opprettet i 2003 et eget aksjeselskap, Bradbenken Partner AS, der Argentum (Staten) til enhver tid skulle ha 90 prosent av eierskapet gjennom B-aksjer. De ansatte skulle inviteres til å investere i ordningen gjennom å kjøpe A-aksjer. Disse A-aksjene utgjorde 10 prosent av selskapet. De to aksjeklassene hadde så ulik rett på utbytte.

Insentivordningen fungerte slik at selskapet Bradbenken Partner AS var forpliktet til å investere i de samme fondene som Argentum med forholdet 1:99. Det betyr at hvis man forpliktet seg til å investere 100 millioner kroner i et fond, ville 99 millioner investeres gjennom Argentum og 1 million investeres gjennom Bradbenken Partner. Aksjeeierne i Bradbenken var forpliktet til å investere i ordningen i tråd med sin respektive eierandel.

Når gevinster ble realisert, skulle utbytte skjevdeles. Argentum (Staten) skulle kun ha en avkastning på 3 mnd NIBOR-rente + 0,75 prosentpoeng beregnet på den kapitalen som de hadde investert i B-aksjene. Det resterende skulle tilfalle A-aksjonærene, som var de ansatte. Etter 2011 tok Argentum over A-aksjene til ansatte som forlot ordningen, slik at staten gjennom Argentum fikk også noe utbytte på denne måten.

Tanken var at hvis Argentum gjorde gode fondsinvesteringer, ville også investeringene til Bradbenken øke i verdi, og tilsvarende falle hvis investeringene var dårlige. Når de selv hadde investert penger, ville de ansatte ha en såkalt “skin in the game”. Som vi skulle avsløre i artikkelserien, var ordningen imidlertid så skjev at de ansatte hadde svært lav risiko for å tape penger.

Totalt syv ansatte var del av ordningen på tidspunktet BT begynte å skrive om den. Flere har vært med underveis og gått ut når de sluttet i Argentum. Innsikten i alle detaljer om hvordan ordningen fungerte var ikke på plass da prosjektet startet, fordi det ble oppgitt mangelfull informasjon i regnskapene og selskapsvedtektene (se redegjørelse om dette i punkt 2.2).

2. Slik utførte vi dataanalysen

2.1 Hvorfor var dataanalyse overhodet nødvendig?

Hvis et selskap har mottatt utbytte, er det naturlige startpunktet å studere regnskapene for å finne ut hvor mye som er blitt utdelt og mottatt av aksjonærene. Utfordringen er at rapporteringen av mottatt utbytte er forskjøvet mellom selskapet som gir utbytte og selskapet/personen som mottar det.

Det vil si at det utbytte som Argentum mottar fra Bradbenken Partner for året 2019 vil bli regnskapsført i årsrapporten til Argentum for 2020. Dette skyldes at den som avgir utbytte regnskapsfører dette i det året styret vedtar det, mens den som mottar utbytte regnskapsfører det året etter. Dermed var det ikke tilgjengelige regnskapsspor på utbyttestrømmen fra Bradbenken Partner til Argentum og ansattes investeringsselskaper for 2020 og 2021.

I tillegg er det varierende grad av valgfrihet om hvordan utbytte skal rapporteres i regnskapet til mottaker. Det varierer blant annet basert på selskapets størrelse. Høegh-Krohn's investeringsselskap Bankhaugen AS sluttet å spesifisere mottatt utbytte fra Bradbenken Partner i 2015. Hvis ansatte har aksjer i Bradbenken Partner som de eier personlig, vil heller ikke utbytte fremgå av noe regnskap.

Vissheten om dette skapte en journalistisk og metodisk utfordring. Vi ønsket å rapportere utbyttet for 2020 og 2021, men hadde ikke noe spor i regnskapet å følge for disse to årene. Begjæringer om innsyn hadde heller ikke ledet frem til noe.

2.2 Hva visste vi om avtalen som lå til grunn?

Vi måtte altså beregne hvordan utbyttestrømmen fra Bradbenken-ordningen ble fordelt. Det var på det rene at det eksisterte ulike aksjeklasser med ulik rett på utbytte. De ansatte eide A-aksjer, og staten gjennom Argentum eide både A-aksjer og B-aksjer. I fotnotene til Argentums årsrapport for 2020 og til Bradbenken Partners årsregnskap fant vi ikke svarene vi var ute etter. De oppga ikke hva statens krav til avkastning skulle beregnes ut fra.

Altså kom vi ikke noe lenger i svarene på hvordan utbyttet skulle beregnes og fordeles ved bare å lese regnskapene for 2020. Samtidig visste vi at Bradbenken-ordningen var grunnen til at selskapet Bradbenken Partner AS ble opprettet i 2003. Derfor bestilte vi stiftelsesdokumentene i Brønnøysund. I vedtektene stod utbyttefordelingen forklart, men den var også noe kryptisk formulert. I følge dem skulle Argentum (Statens) krav til avkastning fastsettes basert på deres “andel av investert beløp for den realiserte medinvestering”. I tillegg var det usikkert om vedtektene fortsatt var gjeldende, nesten 20 år senere.

I 2006 ble denne vedtekten nemlig endret og tatt inn i aksjonæravtalen mellom eierne av Bradbenken Partner, en avtale vi verken hadde eller fikk innsyn i. Dermed visste vi ikke

hvordan dagens utbytteordning så ut. Den ble endret samtidig med at Høegh-Krohn tok over som administrerende direktør.

Vi spurte Argentum om hva som var grunnlaget for beregningen av statens avkastningskrav. De opplyste at det var den kapitalen som B-aksjonærene, altså staten gjennom Argentum, hadde skutt inn. De ville imidlertid ikke dele aksjonæravtalen av 2006 med oss.

2.3 Slik beregnet vi utbyttestrømmen

Med forståelsen av hvordan avtalen fungerte utarbeidet vi en modell på utbytteutdelingen. Den kunne vi kvalitetssjekke mot tilgjengelige datakilder, og når påliteligheten var etablert, brukte vi den til å estimere utbyttefordelingen for 2020 og 2021. Dette gjorde vi:

- Hvor mye som var avsatt til utbytte fra Bradbenken Partner AS hentet vi fra selskapsregnskapene for hvert år fra 2006-2020.
- Oversikten over hvor mye staten eide av A- og B-aksjer hentet vi fra aksjonærregistrene for hvert år tilbake til opprettelsen av ordningen i 2003. Tilsvarende gjorde vi for de ansatte som satt på A-aksjene. Vi måtte tilbake til opprettelsen siden statens krav til avkastning for 2006 og utover ble basert på hva som samlet var skutt inn på B-aksjene siden 2003.
- Regnskapene for Bradbenken Partner AS viste kun hvor mye som samlet var innskutt i selskapet hvert år, og ikke en fordeling på A- og B-aksjene. Dette hentet vi fra generalforsamlingsprotokollene til Bradbenken Partner som vi bestilte i Brønnøysundsregistrene. Vi utarbeidet så en oversikt over innskutt kapital for hvert år for hver enkelt aksjonær.
- 3 mnd NIBOR-renter hentet vi fra SSB.

Dermed ble regnestykket slik:

- Statens krav på utbytte = Innskutt kapital på B-aksjer fra 2003 t.o.m. det gjeldende regnskapsår x (3 mnd NIBOR + 0,75 prosentpoeng).

I årene der det ble avsatt utbytte, som var alle år utenom 2008 og 2009, ble utdelingen da beregnet som følger (husk at staten i tillegg til utbytte som de hadde krav på som eier av B-aksjene, også satt på en varierende andel A-aksjer):

- A-aksjonærenes utbytte = Avsatt utbytte i Bradbenken Partner - Statens krav på utbytte
- Argentum (Statens) utbytte = Statens krav på utbytte + A-aksjonærenes utbytte x statens andel A-aksjer
- Høegh-Krohns andel av utbytte = A-aksjonærenes utbytte x Høegh-Krohns andel av A-aksjene (35% fast i perioden fra 2006 til i dag)
- Resterende ansatte = A-aksjonærenes utbytte - Statens andel av A-aksjonærenes utbytte - Høegh-Krohns utbytte

Deretter utførte vi en kontroll opp mot hva staten hadde mottatt i utbytte i årene som var tilgjengelig for Bradbenken-ordningen, som var 2006-2019. Dette fant vi i Argentums årsrapporter. Kun minimale avvik ble avdekket. Det skyldtes marginale forskjeller mellom vår beregning og Bradbenken Partners bruk av 3 mnd NIBOR-renter.

Vi kontrollerte utbyttestrømmen for hver enkelt ansatt mot hva vi fant i regnskapet for deres respektive investeringsselskap for årene 2006 til 2019. Når utbyttene ikke ble spesifisert i regnskapet, eller den ansatte eide aksjene personlig, benyttet vi skattelistene til en rimelighetstest: Vi sjekket at utviklingen i ligningstallene kunne stemme med det utbyttet som aksjeandelen tilsa var utbetalt. Avvikene i modellen var små mot regnskapsførte utbytter.

Vi ba Argentum om utbyttetallene for 2020 og 2021, siden regnskapene til Argentum og ledelsens investeringsselskaper ikke var tilgjengelige. Det ville de ikke. Derfor måtte vi selv regne ut tallene.

Utgangspunktet for beregningen av utbytteberegningen ble da:

- Beregningene for 2020 ble utført med utgangspunkt i modellen redegjort for over, og avsatt utbytte i regnskapet til Bradbenken Partner
- For 2021 måtte vi lage et anslag for hvor mye som ville avsettes til utbytte i Bradbenken Partner siden dette ikke var tilgjengelig. Det fant vi ved å ta utgangspunkt i at Bradbenken Partner representerer 1% av de samlede investeringene til Argentum og Bradbenken Partner. Når Argentum rapporterte i pressemelding om gevinst på 4,4 milliarder kroner for 2021, kunne vi estimere oss frem til hvor stor gevinst Bradbenken Partner ville få. Vi la til grunn at dette ville utdeles i sin helhet i tråd med vedtektene. Senere kunne vi gjøre kontroll av dette når Argentum likevel delte med oss hva Høegh-Krohn mottok i utbytte for 2021.

Utrekningene vi gjorde og hele modellen bak ble oversendt både til Argentums kommunikasjonssjef og Næringsdepartementet for kommentarer. Vi mente det var avgjørende å være helt åpne om hvordan vi hadde regnet dette ut. I tillegg la vi til utførlige faktabokser i alle publikasjoner der vi brukte tallene. I tillegg valgte vi å sende utregningene i egen e-post til både styreleder og administrerende direktør. Her ba vi om lesebekreftelse, og kunne konstatere at i alle fall administrerende direktør åpnet e-posten. Dette gjorde vi for å være helt sikre på de ledende personene var kjent med våre analyser.

Beregningene vi gjorde over er tilgjengelig i Google Sheet regneark [her](#).

2.4 Hvor mye har de nåværende ansatte investert i ordningen?

Utgangspunktet for beregningen av hva hver enkelt ansatt i Argentum hadde investert i Bradbenken-ordningen var generalforsamlingsprotokollen for hvert enkelt år. Der vi støtte på metodiske utfordringer var når ansatte hadde kjøpt seg inn i ordningen ved å kjøpe aksjer fra ansatte som forlot den. Da var det ikke et direkte spor i protokollene etter hva kjøpesummen var (hvor mye den ansatte hadde investert).

Dette skjedde kun før 2011. Etter 2011 var det staten gjennom Argentum som kjøpte tilbake aksjer fra ansatte som sluttet. I de fleste tilfeller kunne vi benytte oss av at majoriteten av de ansatte valgte å kjøpe aksjene i Bradbenken gjennom sitt eget private aksjeselskap. Derfor fant vi kjøpesummen ved å se hva aksjeinvesteringen ble balanseført til i regnskapet i året de ble kjøpt.

I et konkret tilfelle der en ansatt hadde kjøpt seg inn via en utgående ansatt, og ikke eide aksjene gjennom eget investeringsselskap, måtte vi estimere kjøpesummen. Da tok vi utgangspunkt i kjøpsprisen for en tilsvarende ansatt som hadde kjøpt seg inn på samme måte, men gjennom eget selskap, det året.

3. Skatteregningen

Tidlig i prosjektfasen stilte vi oss spørsmålet om utbetalingene fra Bradbenken-ordningen var lønn eller kapitalinntekt for Høegh-Krohn. Utbetalingene hadde blitt mottatt av hans aksjeselskap Bankhaugen AS, og han hadde ikke tatt ut utbytte mellom 2006-2020 viste regnskapene.

Aksjeselskaper i Norge må kun betale skatt av 3% av utbytte de mottar og gevinster ved aksjesalg. Dette kalles fritaksmetoden. Siden Høegh-Krohn eide aksjene i Bradbenken Partner gjennom sitt private investeringsselskap Bankhaugen, kom han inn under fritaksmetoden. På grunn av fritaksmetoden hadde han knapt betalt skatt av en utbyttebetaling på samlet 47,5 millioner kroner.

Vi var kjent med at slike ordninger som den i Bradbenken var omstridt i juridiske kretser. Enkelte jusprofessorer hadde omtalt at det kunne være naturlig å vurdere ordningen som arbeidsinntekt i stedet for kapitalinntekt som det ble ansett å være i dag. Hvis utbyttet hadde blitt definert som arbeidsinntekt, ville skatteregningen blitt svært stor.

Derfor bestemte vi oss for å regne ut hvor stor skatteregningen maksimalt ville bli under ulike skatteregimer:

- Under fritaksmetoden
- Som utbytte utbetalt til han personlig
- Som arbeidsinntekt

For å beregne dette trengte vi å vite skattesatsene for arbeids- og selskapsinntekt for hvert år i perioden 2006 til i dag. I tillegg måtte vi vite skjermingsrentene, oppjusteringsfaktor ol. som må tas med når personlig skatt på utbytte skal beregnes. Skatteregningen under fritaksmetoden kunne vi kontrollere opp mot skattelister, med unntak for fradragene som ikke er kjent.

Med utgangspunkt i historiske skattesatser vi hentet fra Skatteetaten, og beregningen utført for utregningen av utbytte og investeringer i Bradbenken Partner, kunne vi sette opp en skattemodell i Google Sheet. Den er tilgjengelig [her](#).

Da fant vi at under fritaksmetoden hadde han maksimalt betalt 340 000 kroner, men hvis skattemyndighetene i stedet hadde vurdert utbyttet som arbeidsinntekt (lønn) ville skatteregningen hans blitt på rundt 22 millioner kroner mer. Til slutt fant vi ut at hvis han i stedet for å motta utbytte gjennom investeringsselskapet, hadde mottatt det privat, ville skatteregningen blitt på 15,1 millioner kroner.

4. Hvordan visualisere funnene?

Tidlig i prosessen forstod vi at de journalistiske poengene i denne saken krevde en svært pedagogisk tilnærming. I dette prosjektet var effektiv visualisering viktig som dataanalysen. Vi måtte gjøre resultatene av analysen tilgjengelig for folk som aldri hadde bladd i et regnskap eller hadde et forhold til hva som var normal lønn i et statlig foretak eller i finansbransjen generelt.

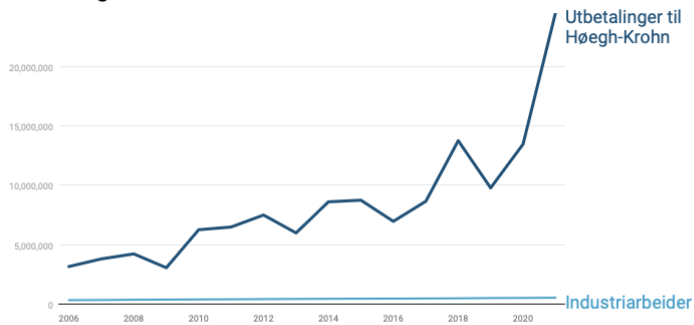
I dette arbeidet brukte vi tjenesten Datawrapper aktivt for å lage grafer med ulike illustrasjoner og beskrivelser. Årsaken til at vi benyttet Datawrapper var at grafisk- og teknisk avdeling i redaksjonen ikke var tilgjengelige før publisering. Resultatet mener vi imidlertid viser styrken til denne tjenesten.

Stolpediagram ble aktivt benyttet for vise forskjeller, mens linjediagram ble brukt for å få frem vekst over tid. Sektordiagram ble benyttet for å få frem andeler. Vi benyttet også farger aktivt for å knytte diagrammer sammen.

Eksempler på løsninger:

- For å få frem at risikoen til de ansatte var svært lav sett opp mot utbytte de hadde mottatt, benyttet vi flere sektordiagram. Vi benyttet også sektordiagram for å få frem skjevhetene i investering og mottatt utbytte mellom Argentum (staten) og de ansatte.
- Vi benyttet også sektordiagram for å vise andelen skatt Høegh-Krohn hadde betalt på utbyttet han mottok under fritaksmetoden.
- For å vise veksten i utbetalingene til Høegh-Krohn og gjøre det forståelig for leserne, laget vi ett diagram med en linje som viste totale utbetalinger til Høegh-Krohn hvert år og et annen linje som viste gjennomsnittlig industriarbeiderlønn.
- For å få frem det journalistiske poenget at Høegh-Krohn mottok mer i samlede utbetalinger enn alle sine nordiske kollegaer til sammen, på tross av at Argentum var det minste selskapet, laget vi to stolpediagrammer og knyttet dem sammen med farge.

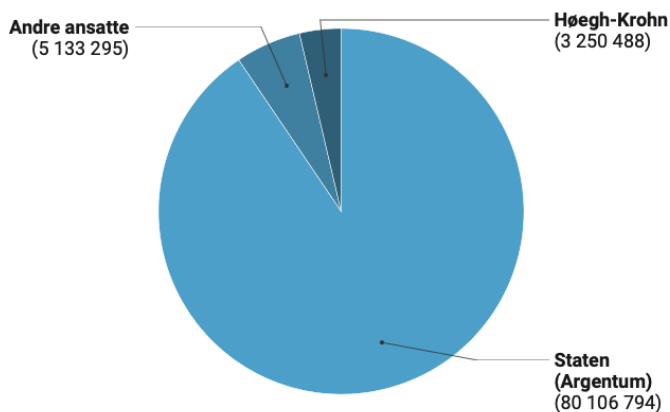
Utvikling i industriarbeiderlønn mot Joachim Høegh-Krohns utbetalinger i årene 2006 til 2021

Lønn og bonus som Høegh-Krohn har mottatt fra Argentum er hentet fra Argentum årsrapporter med unntak for 2021, der tallene er opplyst av selskapets styre. Utbytte som Høegh-Krohn har mottatt fra Bradbenken Partner AS er estimert basert på fremgangsmåten redegjort for i egen faktaboks. Industriarbeiderlønn er hentet fra Teknisk Beregningsutvalg for lønnsoppgjørene, og er årlig snitt for en mannlig industriarbeider i NHO-bedrifter.

Chart: Kyrre Kjelleevold • Source: Teknisk beregningsutvalg for lønnsoppgjørene, Argentums årsrapporter. • [Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

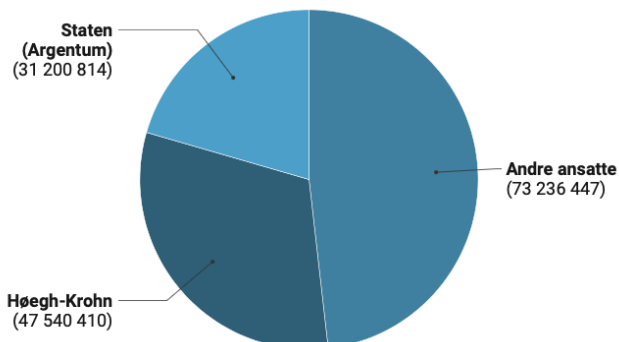
Investert kapital i Bradbenken Partner AS (2006-2021)

Kakediagrammet viser fordelingen av statens (Argentum) og Argentum-ansattes investeringer i Bradbenken Partner AS i perioden 2006 til 2021. Kapitalen er blitt investert gjennom aksjeemisjoner (utstedelse av nye aksjer) i Bradbenken Partner AS. Tallene er hentet fra Bradbenken Partner AS generalforsamlingsprotokoller. Ansatte har kun investert i A-aksjer, mens staten har investert i både A- og B-aksjer. Se mer i faktaboks i artikkel.

Grafikk: Kyrre Kjelleevold • Kilde: Brønnøysund • [Last ned data](#) • Laget med [Datawrapper](#)

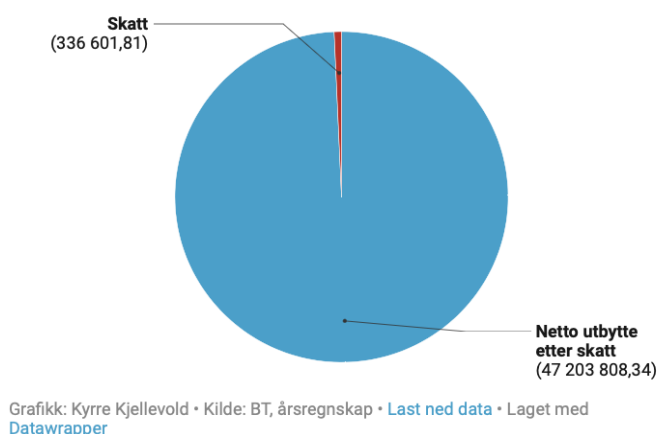
Utbytte fra Bradbenken Partner AS (2006-2021)

Utbytte til Joachim Høegh-Krohn er estimert basert på fremgangsmåten redegjort for i egen faktaboks.

Grafikk: Kyrre Kjelleevold • Kilde: Årsrapporter og generalforsamlingsprotokoller hentet fra Brønnøysund. • [Last ned data](#) • Laget med [Datawrapper](#)

Så mye har Høegh-Krohn betalt i skatt av utbyttet mottatt fra Bradbenken-ordningen (2006-2021)

5. Avslutning

Argentums styreleder, administrerende direktør og andre, ledende ansatte har i denne saken ikke latt seg intervju en eneste gang, trass i gjentatte forespørsler. All kommunikasjon med selskapet har foregått skriftlig. Så langt har vi, siden begynnelsen av april, stilt selskapet over 90 skriftlige spørsmål. I tillegg har vi hatt omfattende tilleggskorrespondanse på e-post og SMS.

Også Nærings- og fiskeridepartementet har besvart flere titalls spørsmål skriftlig. Næringsminister Jan Christian Vestre er den eneste av de sentrale aktørene som faktisk har stilt opp til intervju. Det skjedde etter at vi delte våre detaljerte beregninger og analyser med departementet.

Det har selvfølgelig skapt utfordringer for oss at aktørene bare har svart på skriftlige spørsmål. Slik frarøves vi muligheten til oppfølgende spørsmål. Det er også mange skriftlige spørsmål som ikke er besvart, eller besvart på en måte som ikke gir den informasjonen vi er ute etter. Saken er ikke avsluttet, selv om styret, minus et nyutnevnt styremedlem, ble kastet, administrerende direktør varslet sin avgang og insentivordningen gjennom selskapet Bradbenken Partner AS skal avvikles.

Alle sentrale avtaler er unntatt offentlighet. Kun et sammendrag av avviklingsavtalen er hittil offentliggjort. Åpenhet om aksjonær- og avviklingsavtalen er viktig, ikke minst for å forstå hvordan millionfesten kunne fortsette i år etter år, uten at noen grep inn. Fullt innsyn i avviklingsavtalen er avgjørende for å kunne følge fordelingene av et ventet millionutbytte når verdiene i Bradbenken Partner AS skal realiseres. Dette er også Stortinget opptatt av. Kontroll- og konstitusjonskomiteen har så langt stilt næringsministeren en rekke spørsmål. Det gjenstår å se om komiteen tar saken til full behandling.

6. Vedlegg

6.1 Publikasjonsliste

Den statlige direktørens eventyrlige utbyttefest (24.05.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/5G7KPW/den-statlige-direktoerens-eventyrlige-utbyttefest?fbclid=IwAR2vve6UX586LjdTInv1GlmI2z1QSAEUv0lWEuHx2mp8jFIVv3_38m8JMfg&pwsig2=bb2c60c05db623c4c918bdc265853cb6090d8a4599a30f37dae2ac8d7d187280_1675555200

Kommentator Eirin Eikefjord - En vulgær lønnspolitikk har gjort Argentum-sjefen til statens best betalte leder (24.05.2022):

https://www.bt.no/shared/btmeninger/kommentar/i/G3EEbq/en-vulgaer-loennspolitikk-har-gjort-argentum-sjefen-til-statens-best-betalte-leder?pwsig2=7624114d65c69126908a10e4532370d6da3454396d8962bd27c65b8a2442d678_1675555200

Argentum sa de ikke var lønnsledende, men toppsjefen tjener mange millioner kroner mer enn sine kollegaer (25.05.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/lokalt/i/pWRq0w/argentum-sa-de-ikke-var-loennsledende-men-toppsjefen-tjener-mange-millioener-kroner-mer-enn-sine-kolleger?fbclid=IwAR0K1Dwwzrx90MbPmQh34Wofl7RwWgmtC-hr81uPKKti9WaFQ8VWMcNmK8s&pwsig2=07e64bdee613682bb7edfc1240462005a394380ce3ae1db0a9acfaed01f80da9_1675555200

Støre om utbytteordning: - Hører ikke hjemme noe sted (25.05.2022): Se [vedlegg](#)

Lederartikkel - Staten har utøvd elendig eierskap (26.05.2022):

https://www.bt.no/shared/btmeninger/leder/i/x8BnQQ/staten-har-utoevd-elendig-eierskap?pwsig2=69606583b62cece8597a3b903b326a9c2941bd41ddf6331b83732cb7885d428d_1675555200

Stortinget krever svar om utbetalinger til Argentum-ledelsen (01.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/innenriks/i/bGlqmd/stortinget-krever-svar-om-utbetalingen-e-til-argentum-ledelsen?fbclid=IwAR1cw9ih9mtNtTPtyH9vUF54QO3iVuhY7wxmyXZhJlxCsjsPVagvRICmP_4&pwsig2=7e16a22752eb648c265e7b75e5bd245a7f1939fe50dbabbec29f910647ac4103_1675555200

Podcast - Den statlige direktørens pengefest (01.06.2022):

<https://open.spotify.com/episode/5TpzWp2OE4j4fOiHU5w8oY?si=b06a8f712e6c4c90&fbclid=IwAR0EOZGpRCCjJVIIqvRHxug5oNRHFAC8JcW3iG02cIpG45GAcJHMe2EHr0I&nd=1>

Argentum nekter næringsministeren å se omstridt avtale (02.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/WjPe3a/argentum-nekter-naeringsministeren-aa-se-omstridt-avtale?fbclid=IwAR3TazFikmpGVjbMImnq4o2KYW6IIZ90G9Nd2XCPSH3A7w_ftOuJmCANluM&pwsig2=381f3893338d24236a81772ce8bfd8351556a2a16240ea050add5a5e29152512_1675555200

Næringsministeren kaster nesten hele Argentum-styret (07.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/OrK4yk/naeringsministeren-kaster-nesten-hele-argentum-styret?fbclid=IwAR0Y9iT2waoHN1Y-MSxrQVW_ZVIO5xzVzYIYKe4YvtKIBIFVtxHKiFhGj5w&pwsig2=10520a3139ab2c0512f62d0a45a3a184d8c26ef1217f954f3789ad757122eff3_1675555200

Lederartikkel - Å kaste styret viser etterlengtet handlekraft i Argentum-saken (08.06.2022).

https://www.bt.no/shared/btmeninger/leder/i/IVopJA/aa-kaste-styret-viser-etterlengtet-handlekraft-i-argentum-saken?pwsig2=70e29bb4ec45db70c200f0bfc947c337e8052f1bc06288bfaa15670723394b8a_1675555200

Barberte skatten med mange millioner kroner (09.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/Bja5G0/barberte-skatten-med-mange-millioner-kroner?utm_source=kopierlink&utm_content=deleknapp&utm_campaign=topp&fbclid=IwAR2dTADQqPfFy0S0ATF3KI_h5WEa6sD1kiSRwRfjiyta_0hR6ZyzqYn94YQ&pwsig2=768564c99d6a4d2ec711773eec1db5bcb701a1a33e945914cb950d028eb34858_1675555200

Argentum-sjefen går av (13.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/z7pxPr/argentum-sjefen-gaar-av?fbclid=IwAR1kXiHRQd-h7qcetlNSpYd_H7sV3LITpe5mtwPnFm57JcS8miCdT6DDPco&pwsig2=1e519725f4a5a00ff3d9e17b2abe356e8e142a4d9e658697824b3f7b39aa4d33_1675555200

Sara Bell (SV) om Argentum-sjefens avgang: – Bra han tar konsekvensene (13.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/OrxzOq/sara-bell-sv-om-argentum-sjefens-avgang-bra-han-tar-konsekvensene?pwsig2=8930ce3e30fa83b9443c64f54f3fb074949ec5ee1a5368b5533e27103442d36e_1675555200

Kommentator Eirin Eikefjord - Problemene er ikke løst selv om Argentum-sjefen stikker (13.06.2022):

https://www.bt.no/shared/btmeninger/kommentar/i/G3WOdQ/problemene-er-ikke-loest-selv-om-argentum-sjefen-stikker?pwsig2=e45b7b3cd99d20fc94944e33eb08bdc37c5f98622d45112e080cd5ea2f1c3447_1675555200

Dette vet vi om avgangen til Joachim Høegh-Krohn (16.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/oWr827/dette-vet-vi-om-avgangen-til-joachim-hoegh-krohn?fbclid=IwAR3ewbIV9bMMY9dWxiSlynmjAuMZ8gvDSZ0JSsPnS2pWn542u2iCqe0Umw&pwsig2=b53981b808b5a772e9942f516374c55a4ef0e4c659dffdb408ac602c9b3f84e8_1675555200

Disse skal rydde opp i Argentum (21.06.2022): Se [vedlegg](#).

Staten nektet å godta Argentum-styrets retningslinjer for lederlønn (21.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/0G1dAo/staten-nektet-aa-godta-argentum-styrets-retningslinjer-for-lederloenn?fbclid=IwAR3W9QklJnyXP6SmVJVlaQvw0OHUrUpbMbubgrhrp3MEJ24IYgloT0JtROs&pwsig2=a059057e8a22b3dcd4895f491c96df1059abc85bbfc650965633a07799726d76_1675555200

Flere Argentum-ledere har fått millionutbetalinger (28.06.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/eEVL5O/flere-argentum-ledere-har-faatt-million-utbetalinger?fbclid=IwAR1q2rLO3VREaSMssYYPhAA84TyIKgXTqJfSTiwmCVaHjbeDGrK1sRiuc7A&pwsig2=c1f1d5ec7f5b3041275bb79e52c3ac3c89b3795c87a38f4a708332c90fdc2ee9_1675555200

Staten skal ha tilbake alt de har investert i Bradbenken-ordningen (06.07.2022):

https://www.bt.no/shared/nyheter/okonomi/i/ja4ex9/staten-skal-ha-tilbake-alt-de-har-investert-i-bradbenken-ordningen?fbclid=IwAR1xDhDfQyOAC6b6f8KEZBGNu-WELelOy56L1SXp9iIL-qAQSVQzYLZXtng&pwsig2=4cd30818c0a8b81210aeda53b22574d5306f67a0bef6c9fea0ef7853fd86d15e_1675555200

Argentum godkjente offentliggjøring av sammendrag (08.07.2022): Se [vedlegg](#).

6.2 Utklipp fra Næringslivet til Bergens Tidende

6.2.1 Støre om utbytteordning: - Hører ikke hjemme noe sted (25.05.2022):

av Kyrre Kjellebold 25. mai 14:30

DEL

Støre om utbytteordning: – Hører ikke hjemme noe sted

Statsminister Jonas Gahr Støre (Ap) sier at den særegne utbytteordningen til ledelsen i Argentum skal avvikles. Foto: Ole Berg-Rusten/NTB

Statsminister Jonas Gahr Støre reagerer kraftig på [BTs avsløring](#) om utbyttefesten til ledelsen i det statlige investeringsselskapet Argentum. For 2021 mottar administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn totalt 24,5 millioner kroner i utbetalinger.

– Det hører ikke hjemme noe sted med en slik avlønning. Jeg mener det er urimelig godtgjørelse. Det må det bli en endring på, og det blir det, sier Støre.

Han minner om "den hverdagen veldig mange opplever som går på jobb med fast lønn og skal møte hverdagens forpliktelser". Siden Høegh-Krohn tiltrådte som administrerende direktør i 2006 har han mottatt over 135 millioner kroner i samlede utbetalinger.

Støre stiller seg dermed bak en rekke partier på Stortinget [som har uttalt seg svært kritisk](#) til utbyttefesten til administrerende direktør i Argentum.

[Den særegne utbytteordningen til ledelsen i Argentum](#) gjennom selskapet Bradbenken Partner AS har vært oppe i Stortinget flere ganger det siste tiåret. Hvorfor det tok så lang tid å få Bradbenken-ordningen avviklet ønsker ikke Støre å gå inn på.

– Næringsminister Jan Christian Vestre har tatt tak i det, og uttalt seg på en måte som styret har forstått, sier Støre.

6.2.2 Disse skal rydde opp i Argentum (21.06.2022):

av Kyrre Kjellekvold, Tron Strand **21. juni** 09:23

DEL

Disse skal rydde opp i Argentum

Bjørn Erik Næss blir innstilt som ny styreleder i Argentum. Han har tidligere vært finansdirektør i DNB og Aker Solutions. Foto: Telenor

I dag vil Næringsdepartementet innstille følgende nye styre til ryddejobben i Argentum på selskapets generalforsamling, opplyser fungerende kommunikasjonssjef Camilla Pettersen til BT:

- Bjørn Erik Næss (styreleder), tidligere finansdirektør i DNB og Aker Solutions
- Ottar Ertzeid (nestleder), tidligere finansdirektør i DNB
- Adele Pran, gründer
- Karin Thorburn, professor ved NHH

I tillegg vil Øyvind Schanke som eneste styremedlem fra det gamle styre bli værende.

Både Næss og Ertzeid har lang fartstid som finansdirektører i norske børsnoterte selskaper. De har begge to innehatt finansdirektørstillinger i DNB-systemet.

Styreskiftet kommer i kjølvannet av at BT de siste ukene [avdekket hvordan en helt spesiell og lukrativ insentivordning](#) har gitt administrerende direktør Joachim Høegh-Krohn i Argentum store millionutbytter siden 2006.

I 2021 mottok han 24,5 millioner kroner i lønn, bonus og utbytte fra den lukrative Bradbenken-ordningen. Dette har skapt sterke reaksjoner i det politiske miljøet.

Argentums styre opplyste til BT at de ville avvikle den lukrative Bradbenken-ordningen over tre år. De ville imidlertid ikke opplyse om hvordan dette skulle gjøres.

Først fikk [heller ikke næringsminister](#) Jan Christian Vestre se avviklingsavtalen. Det fikk han til slutt. Mangelen på åpenhet var en av grunnene til at [nesten hele Argentums styre ble kastet](#), opplyste næringsministeren.

6.2.3 Argentum godkjente offentliggjøring av sammendrag (08.07.2022):

av Eystein Røssum 08. juli 17:13

DEL

Argentum godkjente offentliggjøring av sammendrag

Næringsminister Jan Christian Vestre Foto: Alf Simensen (arkiv)

Det statlige investeringsselskapet Argentum har likevel ikke bedt om at alle sammendragene av selskapets avtaler knyttet til direktør Joachim Høegh-Krohn og insentivordningen Bradbenken Partner unntas offentlighet.

Statsråd Jan Christian Vestre (Ap) skrev først til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite at Argentum hadde bedt om at [totalt fire avtalesammendrag ble unntatt offentlighet](#). Men i et nytt brev til Stortinget, sendt forrige uke, opplyser departementet at dette ikke stemmer:

«Det skulle vært presisert, og presiseres her, at dette ikke gjelder sammendraget av avviklingsavtalen», skriver avdelingsdirektør Morten Strømgren.

Selve avtalen, som regulerer hvordan Bradbenken Partner AS skal avvikles, får verken Stortinget eller offentligheten se. Men sammendraget, som først ble sendt komiteen og deretter også delt med Bergens Tidende, hadde Argentum ikke bedt om at ble holdt unna offentligheten, skriver Strømgren.

«Departementet har i samråd med Argentum tidligere besluttet at dette skal offentliggjøres etter at brevet til komiteen er sendt», skriver avdelingsdirektøren.

De tre andre sammendragene, som blant annet omhandlet Høegh-Krohns ansettelsesavtale, er fortsatt unntatt offentlighet. Stortinget har [stilt en rekke spørsmål](#) til statsråden etter Bergens Tidendes Argentum-saker, der det blant annet er dokumentert hvordan Høegh-Krohn har [fått utbetalt totalt 135 mill. kroner](#). Mye av dette har kommet gjennom store utbytter fra insentivordningen Bradbenken Partner. Høegh-Krohn har nå [sagt opp](#), og statsråd Vestre har byttet ut [nesten hele Argentum-styret](#).

6.3 Utdrag fra vedtekter, fotnoter o.l

6.3.1 Utdrag fra vedtektene i stiftelsesdokumentet til Bradbenken Partner AS

§5

Enhver utdeling fra selskapet etter realisasjon av investeringer skal fordeles mellom aksjer av klasse A og klasse B i henhold til følgende bestemmelser:

- B-aksjene skal først motta et beløp tilsvarende en risikofri rente - tilsvarende tremåneders NIBOR for angjeldende periode med tillegg av 0,75 % - av B-aksjenes andel av investert beløp for den realiserte medinvestering (slikt investert beløp omtales som "Grunnbeløpet");
- Deretter skal det skje en forholdsmessig utdeling til samtlige aksjer inntil hver enkelt har mottatt et beløp tilsvarende sin andel av Grunnbeløpet;
- Resterende midler skal fordeles mellom eierne av A-aksjene ut i fra den enkelte aksjes andel av Grunnbeløpet.

En aksjonær skal bare motta utdeling etter realisasjon av investering i den utstrekning aksjonæren har ytet kapitalinnskudd mot aksjer i forbindelse med vedkommende investering.